

DIVADELNÍ TŘEBÍČ

4

ZPRAVODAJ VI. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO DIVADLA

KVĚTEN 1997

SPŘÍZNĚNÍ DUŠÍ

(Rozhovor se zástupcem starosty města Ing. Pavlem Janatou)

Včera jsem hovořil s ředitelem MěKS Markem Bušem o spolupráci města a její kulturní organizace.

Jak se Vám tato spolupráce jeví a jaký je váš názor na existenci kulturního zařízení tohoto typu ve městě?

Já si myslím, že spolupráce je nejlepší jaká může být. Myslím, že jsme v osobě Marka našli schopného kumštýře, vzácného člověka, který má přehled po celé kulturní oblasti i schopného vedoucího. Měli jsme šťastnou ruku a určitě je tu jakési spříznění duší.

Tedy neuvažujete vůbec o zrušení MěKS nebo o jeho případné transformaci na jiný právní subjekt, tak jak se to dělo nebo i děje v jiných městech?

Naopak, my si hrozně ceníme, že jsme MěKS jako příspěvkovou organizaci dokázali udržet, zachovat, protože jsme nechtěli, aby se profesionální kulturní organizace ve městě rozpadla. Amatérsky organizovaná kultura také musí mít ve městě své místo, ale profesionálně ji plošně zabezpečit nemůže. Byla tady taková ta KVZ (kulturně výchovná zařízení) na sídlištích a já považuji za šťastné, že se to neatomizovalo, a že MěKS tam dnes může organizovat kulturní pořady. Město má mnoho jiných problémů, ale s kulturou naštěstí ne.

Ani z hlediska finančního? Jak vysoký je příspěvek?

To je věc, kterou je potřeba zvažovat, jestli nějakých 6 milionů je moc nebo málo. Těžko se to posuzuje. Někomu se částka může zdát velká a jinému malá. Já si myslím, že na to, co MěKS odvádí,

co dokáže zorganizovat, zabezpečit, že je to přinejmenším odpovídající částka.

Národní dům. Je to objekt, který slouží, dobře slouží, nicméně postaven byl už dávno a neodpovídá tak docela současným požadavkům. Neuvažujete o modernizaci nebo o něčem novém?

My tu máme rozestavěný nový kulturák z předešlé doby, takovou megalomanskou stavbu, a to je velký problém. Nikdo nemá nápad jak ho využít pro kulturu, aby to nebylo podmíněno obrovskými dotacemi. Měli jsme několik zájemců, ale třeba nedostali úvěr nebo, jako u televize NOVA, to narazilo na vzdálenost od Prahy a také na investice. Ještě dnes by se muselo na dokončení investovat řádově 60 - 70 milionů. Je tu zkrátka problém, jak najít pro takovýto kolos vhodné využití. Národní dům to je zase tradice, ale ani zde to z hlediska modernizace není jednoduché. Část objektu - jeviště nepatří městu, ale je na pozemku soukromníka, kterému město musí platit nájem. Jiné vhodné objekty město nemá a postavit novou budovu? To je stejný problém jako s kulturákem.

Děkuji za rozhovor.

VLADIMÍR ZAJÍC, nová tvář třebíčské poroty

Vlád'a žije již svou šestou desítku let. Původem rodilý Pražák, nyní náplava v Hradci Králové. Aktivně se s divadlem poprvé potkal coby herec v pražském amatérském divadle LAMPA, kdy účinkoval v kousku Červená knihovna aneb Zlomené srdce. Spolupracoval však také s folkovým souborem KOLOVRÁTEK, s jazzrockovým souborem ADRIANA, vytvářel i minimuzikály v divadle v Nerudově ulici na Malé Straně. Prostě renesanční člověk.

Nejznámější období jeho působení v amatérském divadle se datuje do let 1978-88, kdy založil DS ANFAS. Zde působil i se svojí bývalou ženou jako autor, režisér i příležitostný herec.

Po absolvování dramaturgie na pražské DAMU byl angažován až do roku 1995 v divadle DRÁK. Nyní je na „volné noze“ a spolupracuje s řadou divadel (Divadlem Radost Brno, Malým divadlem v Českých Budějovicích, Divadlem rozmanitostí Most), s rozhlasem, píše a učí rétoriku. Skutečně renesanční člověk.

Poděkování

patří paní učitelce Ivaně Smolové ze ZUŠ v Třebíči, která velmi ochotně vypomohla souboru ze Sázavy a zaskočila při večerním představení v kapele za nemocného klavíristu.

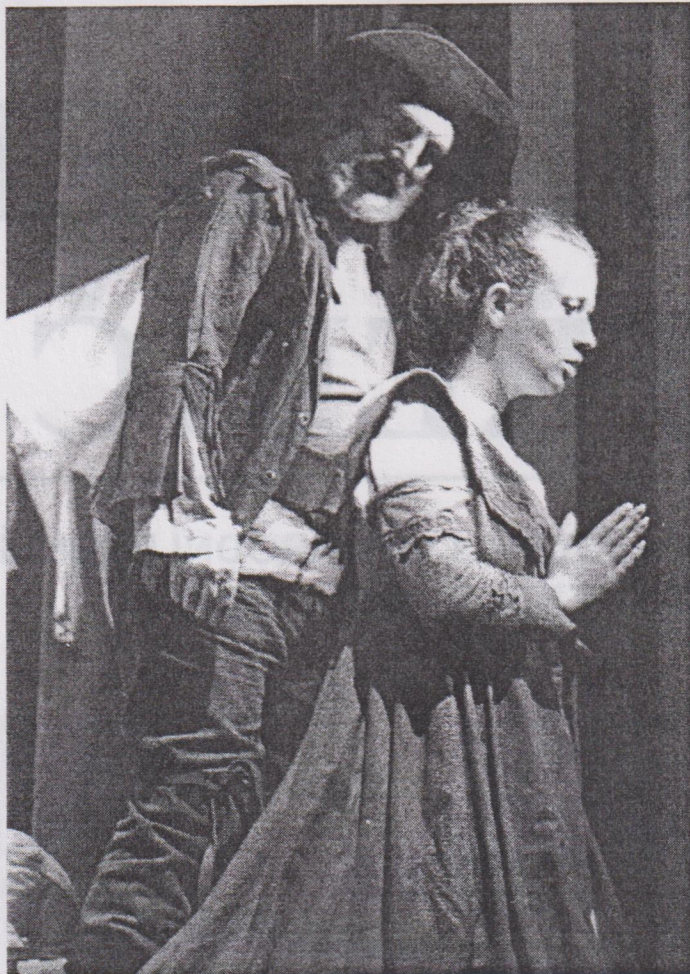

KULHAVÝ MEZEK

Inscenovat hru Oldřicha Daňka Kulhavý mezek aneb Výbuch na jičínském zámku není vůbec jednoduché. Na vlastní kůži se o tom přesvědčil soubor Divadelního studia D 3 Karlovy Vary, který tuto hru uvedl v režii Petra Richtera, ve scénografickém řešení Jiřího Hniličky, v kostýmech Jiřího Hlávky a s hudbou Jana Anděla. Potíž je totiž v tom, že jde o předlohu, která je psána tzv. na tézi, to znamená, že snáší argumenty, jimiž se snaží přesvědčit o správnosti určité myšlenky, která je většinou objektivně skutečně správná, ale často se právě u divadelních předloh stává, že tyto argumenty jsou spíše v poloze slovní, méně pak v poloze scénického řešení.

V případě Kulhavého mezka se tento problém týká první a poslední třetiny hry a jenom její střední část sází na prostředky jevištní, konkrétně na prostředky divadla na divadle. Soubor pochopil bezesbýtku hlavní tézi hry a i základní příběh zpracoval přehledně. Ovšem v první části hry mohly být škrty v textu odvážnější a v části prostřední daleko konkrétnější výběr jevištních prostředků, charakterizujících první zkoušku hry o výbuchu jičínského zámku, která se koná ve třech, neboť ostatní herci ze souboru principála Jakuba odešli. Rovněž vztahy mezi Markétou a Jakubem by potřebovaly být méně obecné. Dramatická postava Vambery Jiřího Hlávky těmito nedostatky netrpí.

Jarmila Černíková - Drobná

Divadelní soubor Hraničář z Rumburka Daniela Fischerová Báj

Nejednoduchá hra Daniely Fischerové, plná významových odstínů, napsaná před listopadem 1989 skrytě, ale přitom jednoznačně rozvíjí téma kolaborace s totalitní mocí. Rumburský soubor příběh zjednodušuje jen do základních linií, což se nakonec ukazuje jako pozitivum. Režisér a autor úpravy Luděk Škrovánek vychází z hereckých možností souboru významovým zjednodušením, zredukováním počtu živě vystupujících herců a přesunutím na magnetofonový pás rolí měšťanů a obyvatel města. Tím podtrhuje význam pěti základních postav.

Téma různých podob zla (které je nakonec pořád stejné) váže na inkvizitora a jeho pomocníky. Představuje je postava Muže, kterou s gusem hraje Miroslav Vosátka. Po výtce jsou ale jeho proměny tvořeny pouze součástmi kostýmu. Téma pokoušených lidí, kteří věří, že Dáblovi lze prodat jen polovinu duše, soustřeďuje do postav Johana a Opatu. Luděk Škrovánek v roli placeného agenta inkvizice (a otce pořád ne a ne narozeného dítěte Johana) se přes poněkud strnule působící začátek inscenace nakonec rozehrál k soustředěnému a výraznému výkonu. V inscenaci nejlepší hereckou práci předvedl Josef Zach v roli Opatu. Dokázal tím strhnout na postavu církevního hodnostáře, majícího poměr s ženou (Gudrun, již zachránil od upálení na hranici), člověka, který se snaží vycházet s inkvizicí, aby zachoval klid ve městě, jež ovládá, největší pozornost. Bohužel ženské herecké výkony pak byly slabší složkou inscenace. Lenka Srbecká, jako Markéta (žena nosící v sobě už dvacátý měsíc plod a stále věřící, že se jí narodí čisté, Dáblem neposkvrněné dítě), působila poněkud strnule, Eva Vosátková (jako pohanská čarodějka Gudrun, léčící obyvatele celého města), snad pro hlasovou indispozici nejistě.

Nejistota se ale stala základním znakem závěru inscenace, kde se projevila snaha dohnat některé dosud potlačené významy.

Bohužel jen na základě uspěchaného slovního sdělení bez dostatečné divadelní akce, takže diváci nestačili vše zaregistrovat, utřídit si a po skončení inscenace zůstali nad jejím závěrem zmateni. Za zpřesnění by stála pak celá zvuková složka inscenace, nesoucí ze záznamu roli chóru a náladotvorné a rytmitizační hudby. Z režijního pohledu ještě i vypointování některých situací a prohloubení plasticity vztahů. Naopak ke kladům inscenace je třeba ještě připočíst jednoduchou funkční scénografii a vysokou řemeslnou úroveň výroby kostýmů.

Aleš Bergman

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM NA JIRÁSKOVĚ HRONOVĚ 1997

Chcete-li navštívit letošní Jiráskův Hronov a prožít jej aktivně ve společnosti lidí spřízněných zájmem o divadlo, vezměte do rukou tužku a diář, a zatrhněte si v něm 31. červenec - 9. srpen 1997, a připojte heslo: Klub (nejen) MLADÝCH DIVADELNÍKŮ JH. Klub bude i letos příležitostí k získání či rozšíření základních poznatků o divadle a dovedností potřebných k vlastnímu divadelnímu tvoření. Letos se otevírá opět všem bez ohledu na věk. Přesto tu jedno věkové omezení je: zúčastnit se mohou všichni, kdož k 1.8. 1997 dovrší patnácti let věku. Přijetí účastníků mladších 18 let bude podmíněno souhlasem jejich rodičů.

Klub (nejen) mladých divadelníků bude pracovat v těchto skupinách, seminářích:

Seminář A

lektor: Mgr. Jiří Hraše, režisér a pedagog FSV UK v Praze, roli třídního zastane: Ing. Dušan Zakopal, režisér, herec a také pedagog ZUŠ. O náplni semináře jsme informovali už včera v okénku SČDO zahájen bude v pátek 1.8. večer a bude probíhat od soboty 2.8. do pátku 8.8. včetně, vždy od 9.00 do 12.00 hodin.

Seminář - dílna D

lektor: Silvester Lavrík, slovenský režisér a autor divadelních her, nositel ceny Alfréda Radoka za hru Matka.

Dramatizace literárních předloh. V semináři se dozvíte vše potřebné k tomu, abyste dovedli „přetavit“ literární předlohu tak, aby se stala dobrým základem k jevištnímu provedení. Nepůjde však o pouhou teorii, nýbrž o konkrétní práci na vybraných textech. Z tohoto důvodu bude zapotřebí, abyste si před příjezdem do Hronova sehnali a důkladně přečetli tyto knížky: Jules Verne - Pět neděl v balóně, Ladislav Klíma - Utrpení knížete Sternenhocha, Hermann Hesse - Demian.

Seminář F

lektor: Petr Váša - hudebník - jedna z nejvýznamnějších postav rockové scény 2. poloviny 80. let.

Fyzické básnictví Seznámíte se s neobvyklou uměleckou disciplínou, vycházející z nejelementárnějších prostředků, jakými jsou dech, mluva, šepot, řev, pohyb atd. Seminář opakujeme pro velký zájem pro ty, na něž se prozatím nedostalo. Posluchači, kteří jej již navštěvovali, nemohou být do tohoto semináře zařazeni.

Seminář KPR

lektori: Kateřina Fixová, dramaturgyně Městského divadla v Mostě, Marie Poesová, lektorka dramatické výchovy dětí a někdejší režisérka jednoho z našich předních loutkářských souborů, Vladimír Zajíc, dramaturg

Kurz praktické režie Jedná se již o osmé soustředění kursu od prvního setkání při Krakonošově divadelním podzimu 93. Seminář je určen pouze absolventům jeho minulých soustředění. Možnost zařazení nových zájemců je vyloučena.

Seminář L

lektorka: Daniela Weissová, režisérka a loutkoherečka našeho předního loutkářského souboru Čmukaři z Turnova

Loutka a loutkářské principy v činohře II Tak, jak loutkové divadlo přejímá leccos od činohry, stejně tak činoherní divadlo nezřídka použije loutky. Máte-li potřebu či zájem prohlédnout a poznat, jak na to a co s tím, zvolte možnost projít společnou cestu od tématu přes dramatizaci, scénář až k realizaci inscenace. Budete k tomu potřebovat pracovní oblečení, které můžete zničit a z něhož lze vytvořit kostým, hudební nástroje a biblůsky všeho druhu. Lektorka bude navazovat na loňský seminář, přičemž loňská účast není podmínkou letošní.

Seminář - dílna N

lektor: Stefan Koller ze SRN, lektor pohybového divadla a pantomimy ve spolupráci s anglicky hovořící asistentkou.

Dílna nonverbálního divadla Tato dílna je určena všem, kdo chtějí nahlédnout do postupů vlastního pohybového divadla a pantomimy. Zkušený a vyhledávaný lektor vám dá okusit v praktických cvičeních jak lze využít těla jako výrazového nástroje a prostředku sdělení. Dílna nebude tlumočena - základy němčiny nebo angličtiny jsou nutné.

Seminář - dílna O

lektor: Radovan Lipus, režisér (tě. ostravských divadel), zabývající se mj. divadlem poezie, lektor Wolkrových Prostějovů a mnohých divadelních přehlídek **Obývací nepokoje** Chcete-li vstoupit na půdu divadla poezie, zde je pro vás nabídka: Obrisy. Podtvary a přibližnosti. Divadlo Z poezie a S poezií. Poetická veťes a haraburdí. Inzeráty. Ataky. Obraz. Metafora. Symbol. Pěší túry. Kavárenské povalečství na profesionální úrovni. Hans Arp - kokoli.

Seminář - dílna P

lektorka: Radmila Svobodová, učitelka ZUŠ a lektorka dramatické výchovy, známá u nás doma i v zahraničí.

Příběh a role ve strukturovaném dramatu Zde je příležitost pro ty, kdož se chtějí seznámit a prakticky si osvojit u nás nové a zatím nepříliš používané metody dramatické výchovy. Strukturované drama je nový směr v dramatické výchově, který jeho duchovní otec nazývá výukovým médiem. Znamená získávání zkušeností prostřednictvím zážitků v rolích a situacích.

Seminář PC

lektori: prof. PhDr. Jan Císar, DrSc., divadelní herec a pedagog DAMU Praha, Mgr. Aleš Bergman, divadelní režisér, Brno, doc. Peter Scherhauser, režisér a pedagog JAMU Brno, PaedDr. František Zborník, odborný asistent PF JČU České Budějovice, režisér a lektor dramatické výchovy, ing. Mgr. Vladimír Zajíc, dramaturg, Hradec Králové

Problémový klub Živnou půdou tohoto semináře - klubu budou představení, uvedená na JH. Nepůjde však o obligátní kritický rozbor inscenací tak, jak ho známe z krajevých či národních přehlídek. Seminář není ani náhradou za někdejší diskusní kluby, ačkoliv tyto nebudou na 67. JH organizovány. Půjde o společné uvažování dílem kompaktní skupiny lektorů a seminaristů nad inscenačními výsledky a užitymi postupy různých druhů scénického umění. Půjde o pojmenování toho, co je nositelem jevů problémových. Kompaktní jádro účastníků semináře budou tvořit seminaristé do něj přihlášení. Jako posluchači K n MD se JH zúčastní za zvýhodněných podmínek. Seminář se bude realizovat dílem v dopoledních a dílem v odpoledních hodinách. Dopoledne mezi 10.00 - 12.00 hod. se budou scházet samostatně kmenoví seminaristé. V odpoledních hodinách bude seminář rovněž otevřen přehlídkové veřejnosti. Tento seminář bude probíhat od soboty 2.8. (s nástupem 1.8. kolem poledne) do soboty 9.8.97 včetně.

Seminář S

lektor: Mgr. Milan Schejbal, dramaturg a režisér, umělecký šéf divadla ABC v Praze, za asistence herečky Denisy Nové

Dramaturgická situace z pohledu herce a režiséra Jak název napovídá, seminář je určen jak pro herce, tak pro režiséry. Budete se zabývat hereckou prací a spoluprací režiséra s hercem. Jedná se o volné pokračování semináře, uskutečněného při loňském JH. Mohou se do něj hlásit i ti, kdož se ho vloni nezúčastnili.

Seminář Z

lektorka: Jarmila Černíková - Drobná, dramaturgyně a divadelní pedagožka **Základní abeceda divadla** Seminář je určen především začínajícím divadelníkům. Seznámíte se v něm na konkrétním „materiálu“ divadelních představení, která skýtá program JH, se základy divadelní práce. Prostředkem k tomu bude povídání o jednotlivých inscenacích. Zvláštní pozornost bude věnována užiti výrazových scénických a hereckých prostředků. Seminář bude i tentokrát pracovat jako uzavřená skupina. Seminář bude probíhat od soboty 2.8. (s nástupem 1.8. kolem poledne) do soboty 9.8.97 včetně.

Podmínky účasti Účastníkům klubu (nejen) mladých divadelníků, kteří se spokojí s hromadným ubytováním ve vlastních spacích pytlích v prostorách školy, umožní organizátoři festivalu realizovat pobyt v nejlépejších možných cenových relacích. Tj. za účastnický poplatek 1.000,- Kč u seminářů A, PC, Z a za účastnický poplatek 1.100,- Kč u všech ostatních seminářů a dílen poskytnou organizátoři účastníkům K (n)MD vše potřebné s výjimkou nákladů na dopravu, snídaně a nápoje. Znamená to, že organizátoři poskytnou za účastnický poplatek zejména vše, co souvisí s provozem seminářů (pobyt a odměny lektorů, prostory, materiál), vstupenky na představení, obědy a večeře od dne následujícího po dni stanoveného nástupu, střechu nad hlavou. Ti, kdož budou požadovat kvalitnější ubytování, si je samostatně objednájí na adrese: Hronovské kulturní středisko, nám. ČSA 500, 549 31 Hronov

a při příjezdu uhradí v Informačním středisku JH.

Nástup účastníků Klubu (nejen) mladých divadelníků bude s výjimkou seminářů A, PC, Z v podvečerních hodinách ve čtvrtek 31.7. 1997. Semináře A, PC, Z budou mít nástup v dopoledních a odpoledních hodinách v pátek 1.8. 1997.

Máte-li zájem zúčastnit se letošního Jiráskova Hronova jako účastník Klubu (nejen) mladých divadelníků, vyplňte přihlášku a odešlete ji na adresu ARTAMA nejpozději do 10.6.1997. Tiskopis přihlášky získáte u Dr. M. Strotzera nebo v 2. čísle d'ARTAMANA.

REFERENCE Z NĚMČIC a JOSEFOVA DOLU

Významnou přehlídkou venkovských souborů na Moravě bývá Hanácký divadelní máj v Němčicích nad Hanou, který se letos konal od 3.5. do 10.5.1997. Přehlídka pořádá Městský úřad a jeho Městské kulturní středisko spolu s oblastním výborem Střední Moravy. Spolu se soubory soutěžícími o účast ve Vysokém n. Jizerou probíhá v rámci Hanáckého divadelního máje i soutěž souborů o účast na Popelce v Rakovníku, tedy představení „dospělí dětem“.

Ty byly letos pouze 3. Pro Vysoké n. Jizerou soutěžilo celkem 10 souborů z okresů: Brno, Blansko, Jihlava, Přerov, Žďár n. Sázavou, Šumperk. V oblasti Severní Moravy se přehlídka pro malý počet přihlášených nekonala, takže v dohodě s Divadelním centrem Podbeskydí vystoupil v Němčicích n. Hanou i soubor z Postřelmovy (okr. Šumperk). A tak se Hanácký divadelní máj stává Mekkou venkovských souborů celé Moravy. Nutno konstatovat, že soubory do Němčic n. Hanou velmi rády jezdí. Je to nejen tím, že přehlídka je výborně organizačně připravena, ale také je to příjemným prostředím, vytvářením obětavými lidmi. Letošní vavříny si z Němčic n. Hanou odvezli oveschovští se svými „Nituškami“ - jsou nominováni na NP do Vysokého n. Jizerou. Jediné doporučení na tutéž přehlídku získal DS Duha z Polné s inscenací „Kdo je tady slepice“. Na Popelku do Rakovníka byla doporučena pohádka H.Ch. Andersena „Křesadlo“ v provedení domácího souboru z Němčic n. Hanou. Další přehlídkou, která se již uskutečnila pro venkovské soubory Severočeského regionu, byla přehlídka v Josefově Dolu. Tam vystoupilo 6 souborů z okresů: Děčín, Litoměřice, Teplice, Semily, Jablonec n. Nisou. Nejlepší byli ochotníci z Krupky s inscenací aktovek A.P. Čechova: Námluvy a Medvěď - nominace do Vysokého n. Jizerou. Doporučena byla pohádka Magdy Mikešové: Zlatá královna souboru J.K. Tyla z Josefova Dolu.

Dušan Zakopal

DOHODA S OCHOTNÍKY V CHORVATSKU

Se svým mateřským souborem přijel VLASTIMIL ONDRÁČEK, místo-předseda SČDO, iniciátor a realizátor dohody o kolektivním členství s divadelními ochotníky české menšiny v Chorvatské republice.

Vlastíku, smlouva byla podepsána 12. listopadu loňského roku v Daruvaru. Jak se prakticky uskutečňuje a jak nastálo spolupráci vidíš do budoucna?

Smlouva byla podepsána ze dvou důvodů. Za prvé proto, že v Chorvatsku více jak 200 let žijí čeští krajané. Ti první, kteří přišli za Rakousko-Uherska, byli řemeslníci, zemědělci, kteří zde hledali svůj nový domov, když doma nebyla obživa. Vzácné na tom je, že těch 200 let se tam plně udržuje česká kultura a český jazyk. Vlastně již několik generací. Toto nás vedlo k tomu, abychom se vzájemně setkali. Při příležitosti, kdy ARTAMA navázala kontakt s členkami tamějších souborů a se Svazem Čechů a to na Jiráskově Hronově a KDP ve Vysokém nad Jizerou, jsme se domluvili, že uzavření příslušné dohody by mělo pro české ochotníky a také pro Svaz Čechů význam v určitém přiznání se České republice k nim. Takže oni se příslušnou dohodou fakticky stali členy české organizace SČDO. Dohoda vlastně podporuje jejich činnost.

Druhý důvod spočívá v tom, že jim chceme v lecčems pomoci. Nejposlednější je osobní kontakt Ládi Dědka, který s nimi v Chorvatsku prakticky ochotnické divadlo dělá. Nutno konstatovat, že celkový rozsah spolupráce bude dán ekono-mickými možnostmi. Vyslání Ládi Dědka je umožněno v prvé řadě za přispění ARTAMA.

Jak bude dohoda dál pokračovat? Spolupráce započala sbírkou českých textů, které se zasílají krajanům a dál?

Sběr textů nadále pokračuje. Soubory, které mohou postrádat zvláště českou klasiku (stačí 1 ks), ji mohou odeslat na sekretariát SČDO, Krymská 21, Praha 10 a nebo odevzdat kontaktním osobám oblastních výborů SČDO.

Máme v dohodě, že krajanů budeme pravidelně informovat o ochotnickém divadle v naší republice, takže jim pravidelně zasíláme Amatérskou scénu. Snad se podaří jejich Naše furianty v Dědkově nastudování přivést na Krakonošův divadelní podzim. Hledáme cesty jak to zajistit finančně. Další formy spolupráce zřejmě vyplynou z postupných kontaktů. Počítáme i s výměnou, možná spíše víc z naší strany, se zasíláním metodických listů, které SČDO zpracovává, případně publikací, které vydáváme s ARTAMOU. Všechno bude skutečně odviset od ekonomických podmínek.

Mezi kontakt lze počítat i účast dvou českých chorvatek v Kurzu praktické režie. Vlastně spolupráce již začala.

Za další formu spolupráce lze považovat i to, že budeme jejich činnost pro-pagovat tady u nás. O tom je důkazem i ona minivystava, která je tady v Třebíči. Za to patří dík místním organizátorům, že umožnili prezentovat naše české ochot-níky v Chorvatsku.

Jejich návštěva ve Vysokém bude pro ně jistě velkým podnětem. Sami počít české publikum v původní vlasti. Všichni se na ně velice těšíme a dá se očekávat, že to bude nejen umělecký, ale zvláště společenský zážitek pro obě strany.

Dušan Zakopal

D r o b e č k y

Co bude zítra? Ptají se mlsní a spokojení konzumenti „hroších“ bramboráků. Apropó, nešlo by, aby příští přehlídku zabezpečovali gastronomicky komplet Hrochové (nemuselo by se docházet na autobusové nádraží).

Císařův Kulhavý mezek Jak jsme se dověděli z dobře informovaných a důvěryhodných zdrojů, po vyhlášení profesora Císaře o úmyslu uvést ve vlastní režii Daňkova Mezka na příští třebíčské přehlídce je již o toto představení tak enormní zájem (především z řad nositelů Zlatých Tylů), že zbýlé čtyři vstupenky budou slosovány zřejmě již na letošním závěrečném ceremoniálu.

Chtivé dívky a děvy (po autogramu), POZOR! V nonšalantně pohozené publikaci „Hledání výrazu“ ve foyer Národního domu pečlivé fanyanky na fotografii č. 5 jistě nepřehlédnou neodolatelného benjamína poroty (dle věku) Aleše B. A na fotografii č. 26 úplně vpravo v pozadí o meč se opírajícího doyena redakce Jiřího P. Výtisky jsou v Praze již nedosažitelné a jejich cena na černé antikvariátové burze neustále stoupá.

Zvláštní zpráva

Redakci se podařilo zjistit velmi utajovanou skutečnost, týkající se jistého SŠ, který se zde na Třebíči vydává za filmového dokumentaristu. Opak je však pravdou. Pracuje jako pozér a náborář nechvalně známého na Slovensku vydávaného časopisu MUSCLE a FITNESS, aby z již tak řidnoucích řad ochotníků odlákal další, především divčí duše, pro spolupráci s tímto časopisem (viz inzerát v rubrice Seznámení Zpravodaje č. 3). Technické zařízení mu zde slouží pouze jako zástěrka. Pozor, má zde i spolupracovníka.

Původně americký muzikál, který se v Čechách dočkal zásadního přepracování jedné z nejvýraznějších divadelních dvojic, Voskovce a Wericha, „Divotvorný hrnec“ uvedl Divadelní soubor při OÚ Sázava, který na to má geograficky velké právo. Jistě kdesi na pravém břehu Sázavy ve Voskovcově či Werichově chatě vznikla podoba tohoto muzikálu, která pak byla realizována v r. 1947 v Divadle ABC. Jedná se o pohádku pro dospělé, kterou mohou mnozí odsuzovat, ale která ve své době i dnes přináší lidem jasnou divadelní kvalitu. Pro realizaci tohoto muzikálu jsou rozhodující dvě roviny. První je pěvecká i pohybově vybavený soubor, který dokáže zvládnout hudební čísla, jež obsahují některé známé hity. Druhá je přítomnost herecké osobnosti, která stmeluje celou inscenaci, a to je osobnost ztvárňující roli Čochtana. Obě roviny sázavský soubor více či méně naplnil. Pěvecká čísla jsou zvládnuta především dámskou částí, u mužské části mnohdy chybí elementární pěvecké vybavení. Zatímco H. Brošová zvládá roli Káči po pěvecké i herecké stránce takřka bezchybně, stejně tak jako valná část ostatních ženských představitelů, u mužských rolí se setkáváme s daleko většími otazníky (např. P. Šibrava jako Woody atd.). Role Čochtana se ujal jeden z režisérů Z. Bubník a zvládl ji zvláště v první půli inscenace na výtečnou. Kromě osobitého přístupu, který si výrazově nezádá nic s naturelem J. Wericha, obohatil svou roli o aktuální gagy, za které by se nemusel stydět ani sám Werich. Na druhé straně deklasoval v druhé polovině inscenace tuto roli v některých místech do roviny pokleslého kabaretu (rádoby aktualizační vtipy na televizní reklamy).

Je škoda, že u přehlídkového představení v Třebíči se stala záležitost, která se u divadla stává. Zatímco první půlka představení (byť s problémy) vyjadřovala radost sázavských ze hry, jasně určovala příběh i funkci jednotlivých postav, po přestávce vše výše uvedené přestalo z neznámých důvodů fungovat. Představení se rozpadlo na jednotlivé repliky, až v publiku panovaly rozpaky, zda-li představení bez úhony dojde ke kýženému konci. Je to velká škoda, neboť po první části očekávali všichni, že inscenace bude gradovat a ozřejmí se celkový princip. Takto vše vyznělo v rozpaky... Přes výše řečené bylo i takto z inscenace zřejmé, že nebylo dodrženo jedno z pravidel muzikálu, tj. výrazné pohybové ztvárnění jednotlivých písní a že některé (především mužské) party by bylo vhodné vyčistit alespoň rytmicky. O kvalitách hudebního doprovodu nelze hovořit, neboť souboru chyběl klavírista, a to, že zaskočil na poslední chvíli místní náhradník, musí být připsáno jako pozitivum souboru, který přes tento handicap vystoupil a umožnil divákům Divotvorný hrnec shlédnout. Celkově lze říci, že je velmi chvályhodné, že se sázavský soubor pustil do souboru (pro amatérský soubor) s velmi těžkou předlohou. Pro opravdový divadelní zážitek je však nutné, aby byly na kvalitativně vysoké úrovni všechny složky inscenace, a ne jen některé.

Milan Schejbal

Pane Opat (Opat = Josef Zach), v jakém kontextu je Fischerové Báje k ostatním divadelním textům, které soubor uváděl a uvádí ?

Lud'ka jako režiséra problém moci v jednotlivých vrstvách společnosti a poddajnosti lidí podvolit se moci a nebezpečí stádnosti, to nás i jeho trápí dlouho (původní formulaci „žere dlouho už za komančů“ jsem si dovilil upravit - pozn. autora) a i teď a lidi si to nechtějí přiznat, že záleží také na jejich postojích. Jak se sami k těmto věcem postaví a nedá se jenom ukazovat prstem - to oni. Řekli jsme si, že by nebylo špatné těmto lidem připomenout, že tohle pohodlné „já nic, to oni“ existuje dnes obzvláště, protože v demokracii by se měl každý vyjádřit a každý by měl nějakým způsobem.... to je problém, který my považujeme a který nám vytýkají, proč to hrajeme a my jim neustále opakujeme „copak si nemyslíte, že ten problém tady není? Jestli si to myslíte, že tady není, tak to hrajeme právě pro vás...“

Proč si Luděk vybral právě text Fischerové, textů s podobným tématem je samozřejmě víc, vím jenom z doslechu, protože konečně našel perzony, který mu to jsou schopný odehrát, nebo si to myslí. Realizace představení se mu zdála blízká, měl text, silně upravený, Fischerová má významů mnohem víc a myslím si, že je to jeden z textů, který je připravený jako polotovar, nedá se hrát v původní verzi, to snad nedokáže nikdo. Dá se z předlohy vytáhnout opravdu to, co je potřeba, a tak jsme se do předlohy pustili.

Jak vás text oslovil, jak jste spolupracovali na inscenaci s režisérem, jaký je podíl režiséra, do jaké míry fungujete jako herecké osobnosti při práci na inscenaci?

V téhle hře, já osobně hraji divadlo už dlouho, vím už o režijních způsobech, jak koho na co dovést, hodně, ale u téhle hry mě vždycky láká říkat, že jsem do hry vnesl i svůj názor na hru i postavu. Je to práce režiséra, především, protože mě přivedl na jeviště a tam mi dal dal prostor a velice citlivě „kopanci“, jenom „kopanci“ mě udržoval a nechával mě nápady sršet s tím co mě zajímá, co se mi třeba zdálo, protože mě se třeba o hře zdá, když ji zkoušíme, třeba, že mám klečet, zkusíme to. Každý přišel se svým a režisér tam byl od toho, aby si to promítl a říkal si ano, tohle se mi tam hodí, tohle se mi nehodí. Proto vzniklo, že mu spolupracuje 5 lidí na jevišti a neodfíkávali text, kterému by nerozuměli. Už když jsme ten text četli, každý prohlásil, že se mu to líbí, že je to krásně napsané. Opat je napsaný fantasticky, hraje se sám. Má tolik prostoru a akcí, že se to snad ani nedá vyčerpat. Člověk si skutečně musí vybrat. Jsou hry, včera jsem viděl to odpolední představení (Motýli - pozn. autora), kde se musí vymýšlet akce. V našem představení se vymýšlet nemusí, musí se škrtnat.... To se mi moc líbilo, proto jsme je udělali s takovou vervou za dvaapůl měsíce.

Jak se vyvíjí inscenace od své premiéry?

Představení od představení, já vím, že by to tak nemělo být. Od premiéry by se měl odvádět standard, to je můj názor. Prostě jak je představení jednou hotové, měly by být jenom dílčí změny. A idea a myšlenkové pochody postav by měly zůstat a neměly by se od představení k představení tolik měnit. Asi proto, že jsme amatéři nebo že už jsme si mysleli, že je to hotové, právě protože je to tak dobře napsané a podle mého názoru dobře seškrtnané, se představení pořád vyvíjí.... Nejsme takoví profici, abychom to dokázali zvládnout za 3 měsíce. Teď už víme, že kdybychom zkoušeli dva roky.... představení od představení Opatu poznávám blíž i ostatní figury a ten vztah se mění. Vyvíjí se pořád. Není to asi profesionální přístup, aby to bylo perfektní už od začátku, ale pořád zjišťujeme, že je na tom spousta práce a že se dá jít dál. Až to pomine, až si budeme myslet, že teď už je to ono, tak s tím skončíme. To bude právě ten okamžik.

Jsem moc rád, že o inscenaci přemýšlíte. Pokud je živá a je o čem hrát, hraje se pro diváka, který je dnes v hledišti, ne pro toho, který byl v hledišti včera, musíte reagovat a inscenace se musí zákonitě vyvíjet. Přju vám, aby práce na Báji byla pro vás ještě dlouho vzrušující a nejen na Báji. Pok

inscenaci Divadla AHA! z Lysé nad Labem. Tento divadelní soubor se vyznačuje zajímavou dramaturgií - pro české amatérské divadlo objevil m.j. dramaturga Rózewicze, Witkiewicze a nyní přichází s texty Borise Viana. Boris Vian (1920-1959) prožil svůj krátký život natolik hekticky, že N. Arnaud plným právem nazval svoji vianovskou biografii Paralelní životy Borise Viana, a v zájmu větší přehlednosti v ní soustředil do samostatných kapitol fakta, týkající se Viana - inženýra, hudebníka, romanopisce, básníka, překladatele, publicisty, zpěváka, herce, dramatika.... Vianův zájem o divadlo patrně zesílil díky jeho manželství s Ursulou Kublerovou, tanečnicí souboru Rolanda Petita. Dochovala se řada baletních libret, které Vian pro tento soubor napsal, a která nebyla nikdy realizována. Kromě nich vzniklo v 50. letech několik divadelních her, které doplnily Vianovy předchozí pokusy v tomto oboru. Celkem je autorem 8 her - k nejoriginálnějšímu patří Čtvrcení pro všechny z r.1948, Snídaně generálů z r. 1951 a Budovatelé říše z r. 1957. Vian napsal i několik operních libret. Tři aktovky, které si divadlo AHA vybralo, patří k méně známým dílům Borise Viana. Připomeňme si, že dramaturgii snad nejznámějšího Vianova románu Pěna dní před lety nastudoval soubor z Olomouce v režii Jana Roubala.

Divadlo Excelsior z Prahy inscenovalo - už popáté - horror o pěti mordech Frankenstein.

Všechno to začalo jedné temné a bouřlivé noci v červnu r. 1816, kdy Mary Godwinová a její milenec P.B. Shelley přijeli navštívit Lorda Byrona do Villa Diodati v Ženevě. Malá společnost, která se tu shromáždila, četla vedle prokletého básníka a mladého páru i Byronova osobního lékaře (a snad i milence) Johana Polidoriho a Maryinu nevlastní sestru Claire Clairmontovou. Toho večera Byron navrhl, aby každý z nich napsal nějaký hrůzostrašný příběh - a Mary vytvořila Frankenstein. Bylo jí tehdy právě 19 let. „Neobyčejná síla poetické představivosti“, kterou v její novele postřehl už sir Walter Scott, zajistila Frankensteinovi pevné místo v dějinách literatury a od samého počátku lákala a příjemně vzrušovala.

Frankenstein byl chemik, který vytvořil umělého člověka, netvora, vynikajícího obrovskou silou a houževnatostí. Ten své schopnosti zasvětil rozněčování zla a zkázy a mstil se zejména na okolí svého tvůrce. Tento příběh se stále, a v různých variacích, vrací (dokladem je např. nedávno natočený film Kennetha Branagha) a uvidí ho i diváci třebešské přehlídky.

Ořechovské divadlo na Divadelní Třebiči vystoupí už potřetí. V roce 1992 jsme viděli Jiráskovu Lucernu, v r. 1995 inscenaci Bylo nebylo, k níž napsal text Vlastimil Peška, režisér tohoto souboru, a letos se můžeme těšit na osobitou verzi slavné operety Mam' zelle Nitouche. Hudbu k této slavné operetě napsal pařížský varhaník a dirigent Florimond Ronger Hervé (1825 - 1892), libreto je dílem Milhaca a Willauda (i když Hervé psal někdy libreto k operetám také). Hervé je autorem 50 operet, 5 baletů a četných komorních skladeb. Z jeho tvorby je ovšem nejznámější právě „Nituška“, která měla premiéru v r. 1883 v Theatre Variété. O 7 let později, v r. 1890, se hrála i v Praze. V této operetě hráli i tak výteční herci, jako byli Eduard Vojan či Jindřich Mošna. Slavná byla inscenace karlínského divadla, kde hrál neodolatelný Oldřich Nový dvojroli Florimonda a Célestina.

HOROSKOP NA „VČEREJŠÍ“ den....

Jako RAK si stěžuji na redakci, že neuveřejnila předpověď mého osudu na pátek. Byl jsem zmaten.... Doufám, že se ke stížnosti připojí (krom jiných) i STŘELCI, aby v případě opakování hájili utlačování našich práv se zbraní v ruce.

V.M.

Odpověď redakce:

Jako RAK, což vědí i děti školou povinné, lezete přeci pozpátku. Proto svoji předpověď na pátek nemůžete najít v pátečním čísle, ale ve čtvrtečním. Čta ji, vyvaroval byste se ukvapených závěrů a kategorických prohlášení - viz. výzva ke střelcům.

Aby nedošlo k omylu...

i když mi lichotí, že mě pan ing. D.Z. inzertuje jako lektora JAMU, pravdou je, že nikoliv na zmíněné škole, nýbrž na VUT - Brno - FaVU (fakulta výtvarných umění) mi světili posluchače, laičné získat informace o scénickém světě... (Nechci jít ve stopách některých čs. poslanců, ani se vystavovat trestnímu oznámení za závadčící informace).

V.M.

Horoskop na dnešní den

Sobota nese slabší, ale negativní vlivy pro intelektuální záležitosti, komunikaci. Chcete nějakým způsobem uniknout problémům všedních dnů? Není to tak snadné a sehraje tu velkou roli vaše intuice. Zvolte raději nekonvenční přístup a uvidíte, že vám hvězdy budou přát. Býk a Štír může očekávat finanční záležitosti, Rak si musí dát pozor na zdraví. Pannám a Vodnářům věští hvězdy lásku. Střelec by mohl očekávat postup v zaměstnání, ovšem pokud je na sváteční směně. Ostatní znamenají maji neutrální den.

Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, jehož činnost pravidelně znáte ze stránek zpravodaje Místní kultura, se ve svém útvaru Artama stalo koordinátorem práce skupiny teatrologů, kteří pod vedením Prof. PhDr. Jana Čisaře zpracovávají Dějiny českého amatérského divadla.

Dílo bude muset pochopitelně zobecňovat dílčí místní divadelní iniciativy nejrozličnějšího zaměření a spíše charakterizovat vývojové tendence amatérského divadla, než podrobně zachycovat výsledky mravenčí obětavé práce v jednotlivých souborech a místech.

Nicméně šíří a význam ochotnického divadla by mohlo dokumentovat soupis souborů a skupin z jednotlivých míst.

Artama se na vás obrací s prosbou o poskytnutí informací o vašich souborech.

DOPIS PANU PETRU DOPITOVI!

Vážený pane, Vy mne osobně neznáte, ale já jsem Vás v poslední době viděl ve všech divadelních rolích. A zvláště ta třetí mne přinutila k napsání tohoto dopisu. V prosinci 96 jsem musel protrpět v Č.B. Mamzelle Nitouche (režie J. Bulík). Hrál jste majora. A musím říci, že to byla šmíra. Až jsem se stydl. Trochu méně jsem tamtéž trpěl při Markétě Lazarové (režie F. Zborník) v lednu 97. Hrál jste velitele královského vojska. V dubnu 97 jsem byl přinucen znovu zhlédnout muzikál Drakula. Vstoupil jsem do Paláce kultury, či jak se teď jmenuje, vidím ferman - Drakula Petr Dopita. I řekl jsem si „ZA CO!“ A ejhle! Ono se stalo cosi neskutečného!! Já jsem nevěřil vlastním očím a ušima!! Ten Dopita byl výborný - perfektní! (to říkám i přes to, že ten muzikál moc nemiluju). A tak jsem si na Vás potvrdil strohou pravdu - ono to DIVADLO SKUTEČNĚ ASI TAKY STOJÍ A PADÁ DÍKY REŽISÉROVI. A pan BEDNÁRIK je REŽISÉR! A myslím, že jste měl štěstí, že jste ho potkal! Ať se Vám i panu Bednářikovi daří!

Dmas

SOBOTA 17. května 1997

10,00 hod. Divadlo AHA! Lysá nad Labem

VS ND Boris Vian

Pravdivé příběhy

14,00 hod. Rozborový seminář

Malý sál Národního domu

15,30 hod. Divadlo Excelsior Praha

VS ND Jiří Hladký - Mary W. Shelleyová

Frankenstein

17,15 hod. Přivítání souborů

Malovaný dům

17,45 hod. Rozborový seminář

Malý sál Národního domu

20,00 hod. Ořechovské divadlo Ořechov

VS ND R.F. Hervé - H. Meilhac - V. Peška

Mam' zelle Nitouche-ky aneb Láska kvete v každém věku

22,15 hod. Rozborový seminář

Malý sál Národního domu

Filma

NEDĚLE 18. května 1997

10.00 hod. Představení Tanečního divadla C - DANCE

VS ND a tanečního oddělení ZUŠ z Ústí n.Orlicí

Všichni na jednom jevišti

Po skončení představení Tanečního divadla C - DANCE vyhlášení výsledků a závěr Divadelní Třebiče

Setkání účastníků Divadelní Třebiče ve velkém sále FÓRA.